

P. J. Frantowski
27.12.10

RDOŚ.04.PN.6613-23-2/10/NG

Bydgoszcz, dnia 22 grudnia 2010 r.

SEKRETARIAT RDLP w Toruniu	
nr 3824	Podpis
Wpłynęło 27.12.2010	27.12.10
Zadekretowano ZZ	Data 27.12.10
Podpis

Szanowny Pan

Janusz Kaczmarek

Regionalny Dyrektor

Lasów Państwowych w Toruniu

W odpowiedzi na wniosek z dnia 11 października 2010 roku, znak: ZZ-7019-74/10 w sprawie wydania opinii na podstawie art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) dla Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Skrwilno na lata 2006-2015, poniżej przedstawiam stanowisko tut. organu w przedmiotowej sprawie.

W związku z faktem, iż opiniowaniu podlega przyjęty już Plan Urządzenia Lasu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy opiniuje przedmiotowe dokumenty na zasadzie współpracy organów nie zaś w trybie art. 54 ww. ustawy.

Jednocześnie, należy zwrócić uwagę, iż zlecenie przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu analizy wpływu częściowo zrealizowanych założeń Planu oraz planowanych działań wynikających z tego dokumentu, na środowisko, w tym na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000, świadczy o dużym zaangażowaniu Lasów Państwowych w zachowanie bioróżnorodności komponentów przyrody przy jednoczesnej realizacji zrównoważonej gospodarki leśnej.

W granicach administracyjnych Nadleśnictwa znajdują się obszary o znaczeniu dla Wspólnoty tj. „Torfowisko Mieleńskie” (PLH280001), „Ostoja Lidzbarska” (PLH280012) oraz projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk tj. „Mszar Płociczno” (PLH040035) oraz „Stary Zagaj” (PLH040038), w granicach których znajdują się rezerваты przyrody, o tych samych nazwach.

Opiniowaniu podlegają działania z zakresu gospodarki leśnej planowane do realizacji w latach 2010-2015.

Po zapoznaniu się z rozdziałem 5 pn. „Rozwiązania i wnioski do Planu” wnosząc następujące uwagi co do zasad wykonywania czynności gospodarczych, zaproponowanych przez zespół autorski przedmiotowej Prognozy w podrozdziale 5.6.

W punkcie 3 ww. rozdziału wyłącza się z użytkowania rębego, cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych zinwentaryzowane we właściwym stanie ochrony (A) siedliska przyrodnicze w tym bory i lasy bagienne (91D0) i łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0).

Jednocześnie zgodnie z Tabelami nr 32, 33 (str. 165, 169), w Nadleśnictwie nie zinwentaryzowano ww. siedlisk w stanie zachowania „A”. W związku z powyższym zapisy w pkt 3.1 w praktyce nie mają zastosowania, w trakcie obowiązywania ww. Planu, gdyż nie ma siedlisk spełniających ww. kryterium.

Do Wytycznych ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych, przedstawionych w rozdz. 5.6.4 nie wnosząc zastrzeżeń i jednocześnie proponuje:

- nie użytkować zrębowo co najmniej 10 % powierzchni zidentyfikowanego leśnego siedliska przyrodniczego;
- odstąpić od rębni zupełnych na leśnych siedliskach przyrodniczych (Tabela nr 33, str. 169) na rzecz rębni złożonych lub cięć pielęgnacyjnych, chyba że bujna vegetacja roślin zielnych uniemożliwia wzrost i utrzymanie odnowienia na żyznych glebach, dopuszcza się rębnię zupełną smugową (IC);
- przyjęcie składów gatunkowych dla nowo zakładanych upraw leśnych na zidentyfikowanych siedliskach przyrodniczych, przedstawionych w Tabeli nr 41 (str. 224).

W Prognozie dokonano również oceny oddziaływania przewidzianych zabiegów na nieleśne siedliska przyrodnicze, a także gatunki chronione roślin, zwierząt i grzybów.

W stosunku do zapisów Prognozy odnoszących się do roślin objętych ochroną nie wnosząc uwag, za wyjątkiem:

- torfowców *Sphagnum* (Tabela nr 30 str. 139), dla których podano zbyt ogólny opis ich występowania, sformułowanie „Torfowiska” sugeruje występowanie siedlisk torfowiskowych (7110, 7120, 7140) dla zachowania których działania ujęte w kolumnie „Sposoby ograniczania...” powinny być zgodne z wytycznymi ochrony torfowisk (7110, 7140) (str. 228-229) lub wynikać z zadań ochronnych ustalonych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody (jeśli rośliny te występują na terenie rezerwatu).

W wytycznych Prognozy dla ochrony siedlisk przyrodniczych (str. 228) niewłaściwie zaproponowano zabiegi ochronne dla zbiorowisk niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* (6510) – łąki kośne występują w dolinach

rzecznych z reguły poza strefą zasięgu wysokich wód. W związku z powyższym nie są wskazane okresowe zalewy łąk. Istotne jest natomiast zachowanie odpowiednio wysokiego średniego poziomu wód gruntowych w dolinie rzeki oraz ekstensywne użytkowanie łąkowe (koszenie raz lub dwa razy w roku, z reguły po rozpoczęciu kwitnienia roślin).

Należy także zweryfikować przedstawione informacje odnośnie stanowiska obuwika pospolitego *Cypripedium calceolus* oraz występowania żółwia błotnego *Emys orbicularis* (Tabela nr 29 str. 137-138). Jeśli przedmiotowe stanowiska ww. gatunków są potwierdzone aktualnymi badaniami, uprzejmie proszę o odrębne przekazanie informacji przez Zarządcę terenu o lokalizacji występowania ww. gatunków oraz ich liczebności.

W odniesieniu do gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, tj. kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*, nie stwierdza się zagrożenia dla zachowania populacji ww. gatunku z uwagi na lokalizację dwóch wymienionych w Prognozie stanowisk w rezerwacie przyrody „Stary Zagaj”. Jednocześnie informuję, że wywieszanie budek lęgowych w drzewostanach poniżej 80 lat (w Prognozie nie określono czy chodzi o budki dla ptaków) nie ma wpływu na stan zachowania populacji ww. gatunku.

W Prognozie uznano, że udział 22,4 % (Tabela nr 29) drzewostanów starszych wywiera korzystny wpływ na utrzymywanie populacji takich gatunków jak: bielik *Haliaeetus albicilla*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*. Nie wskazano, która klasa wieku została uznana za wartość graniczną drzewostanów „starszych”, a także dlaczego dla przedmiotowego Nadleśnictwa procent ten (22,4 %) jest właściwym udziałem dla zachowania populacji ww. gatunków. Kryteria ustalania ww. zależności nie zostały przedstawione w Prognozie.

W odniesieniu do gatunków ptaków „strefowych” zaznaczam, że „ochrona strefowa” to nie tylko strefowa ochrona wokół ich gniazd, ale również, takie gospodarowanie ekosystemami leśnymi, które pozwoli chronić ich potencjalne miejsca lęgowe. W kolumnie Tabeli nr 29 należy zawrzeć konkretne wytyczne dotyczące gospodarowania lasami Nadleśnictwa Skrwilno, które pozwolą na utrzymanie potencjalnych siedlisk lęgowych w dobrym stanie jakościowym i odpowiedniej wielkości (w tym miejscu należy określić jaki typ siedliska, drzewostanu preferują poszczególne gatunki, w jakich klasach wieku, jaki procent Nadleśnictwa zajmują te siedliska i jaki procent powinien być utrzymywany w celu zabezpieczenia populacji poszczególnych gatunków).

W Prognozie rozdział 5.6 pkt 6 ppkt „Ptaki”, „Wytyczne ochrony roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej” sprecyzowane są tylko kilku gatunków ptaków (z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej), pozostawiając tym samym Zarządcę terenu bez podania konkretnych wytycznych dla pozostałych gatunków ptaków objętych ochroną prawną.

Mając na uwadze zapisy art. 52 a ustawy o ochronie przyrody gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1, 3-5 i 11, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony. Zapis ten nie odnosi się tylko do obszarów Natura 2000, gdzie celem ochrony są gatunki ptaków, lecz do wszystkich obszarów, na których gospodarka leśna jest prowadzona.

Przedmiotowy Plan Urządzenia Lasu jest już dokumentem przyjętym i obowiązującym, w związku z tym warunek, o którym mowa w ww. artykule dotyczący dokonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ze względów prawnych nie może być spełniony.

W związku z powyższym tut. organ proponuje przyjąć zasady postępowania w Nadleśnictwie, dzięki którym osiągnięty zostanie kompromis pomiędzy koniecznością zachowania gatunku (ptaków) i jego siedliska we właściwym stanie ochrony, a użytkowaniem lasu. Przy wyborze powierzchni, na których prowadzone będą prace leśne oraz podczas ich wykonywania należy zachowywać niżej opisane zasady:

- w sezonie zimowym, w oddziałach przeznaczonych do użytkowania rębego, przeprowadzić inwentaryzację gniazd ptaków drapieżnych i drzew dziuplastych, obserwacje nanieść na mapę i wykorzystać do planowania prac, uwzględniając ich lokalizację;
- przed przystąpieniem do prac, w okresie wiosennym przeprowadzić inwentaryzację ptaków, odnotować na mapie stanowiska lęgowe - wykorzystać do planowania prac, uwzględniając lokalizację miejsc lęgowych;
- rębnie zupełne z uwagi na swój charakter (całkowite usunięcie wyznaczonej powierzchni drzewostanu, zmiana warunków świetlnych w obszarach bezpośrednio sąsiadujących ze zrębem) wykonywać poza okresem lęgowym ptaków,
- w okresie lęgowym cięcia pielęgnacyjne prowadzić możliwie w drzewostanach niedojrzałych i najmniej żyznych – takie postępowanie, w warunkach niższego zagęszczenia ptaków w drzewostanach młodszych i uboższych, zmniejszy prawdopodobieństwo ewentualnego niszczenia gniazd i zabijania młodych ptaków podczas prac leśnych;
- w wydzieleniach, w których planowane jest wykonywanie cięć od marca do sierpnia, należy już w okresie jesienno-zimowym usunąć warstwę podszytu i podrostu z wyznaczonych szlaków technologicznych – pozwoli to na uniknięcie nieumyślnego niszczenia lęgów ptaków gnieźdzących się w tych warstwach (m.in.: rudzik, świstunka pokrzywnica, strzyżyk, słonka);

- w drzewostanach starszych (od 80 lat) pozostawiać drzewa dziuplaste wraz z niezmienionym wokół nich otoczeniem w promieniu około 10 metrów;
- zabiegi niszczenia chwastów np. koszenie upraw, mogące zagrażać legom, przesunąć poza okres lęgowy ptaków.
- w przypadku, gdy podczas cięć zostanie wykryte drzewo z gniazdem ptaków drapieżnych, sów i bociana czarnego, wstrzymać prace w wydzieleniu do momentu zakończenia lęgów, jeżeli jest to gatunek strefowy – zaprzestać wykonywania zabiegu i zgłosić strefę do RDOŚ;

Na skutek analizy Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Skrwilno na lata 2006-2015 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla lasów Skarbu Państwa pod zarządem Nadleśnictwa Skrwilno, uprzejmie informuję, że opiniuję pozytywnie ww. dokument po uwzględnieniu w prowadzonej gospodarce leśnej wyżej przedstawionych uwag do Planu i jego Prognozy.

ZASTĘPCA REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
Regionalny Konserwator Przyrody w Bydgoszczy
dr inż. Marek Machnikowski

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a